

33. Satamahallinto

Satamalautakunta ja sen toiminta

Lautakunnan kokoonpano. Satamalautakuntaan kuuluivat v. 1960 kontra-amir. Svante Sundman puheenjohtajana, toimist.hoit. Urho Ilmanen varapuheenjohtajana sekä jäseninä: joht. Rote Hellström, dipl.ins. Ossian Kivelä 31. 10. asti sekä hänen jälkeensä varat. Erkki Hara, pääjoht. Jalmari Laakso, toimits. Olavi Laine, luottamusmies Yrjö Roth, varat. Tarmo Sivula ja rak.mest. Jaakko Tiilikainen.

Kaupunginhallituksen edustajana lautakunnassa oli apul.kaup.joht. Hjalmar Krogius.

Lautakunnan kokoukset. Lautakunta kokoontui kertomusvuonna 29 kertaa. Pöytäkirjain pykäläluku oli 953, kanslian diaariin merkittyjen asiain luku 1 694 ja lähetettyjen kirjeiden luku 690; pöytäkirjanotteita annettiin 1 453. Satamajohtajan päätösluettelon pykäläluku oli 37 ja otteita annettiin 108.

Julkaisutoiminta. Kertomusvuoden aikana julkaistiin englanninkielinen mainosjulkaisu sekä ruotsin- ja englanninkieliset vuosikertomukset.

Uudet varastorakennukset. Eteläsataman uuden, III varastorakennuksen piirustukset päätettiin tehdä satamarakennusosaston toimesta sekä muu osa rakennustyöstä talorakennusosaston toimesta (9. 5. 374 §). Katajanokan uuden, II varastorakennuksen valmistuttua suoritettiin paikalla tutustumiskäynti (20. 5. 407 §).

Sillat. Sörnäisten sillan rakentaminen päätettiin antaa Oy. Kreuto Ab:lle, Sillanrakennus Oy:lle, Teräsbetoni Oy:lle ja Yleinen Insinööritoimisto Oy:lle yhteisesti sekä päätettiin esittää kaupunginhallitukselle Sörnäisten sillan asiaa hoitavan elimen perustamista (21. 3. 228 §). Lauttasaaren sillan uusimiseksi laadittu dipl.ins. P. Kivekkään suunnitelma päätettiin esittää kaupunginhallitukselle (12. 12. 949 §). Mustikkamaan sillan suunnittelua ja Vantaan siltojen levennystä koskevat esitykset tehtiin kaupunginhallitukselle (27. 6. 523 §, 8. 8. 574 §).

Vuokra-asioita ym. Savustekala Oy:n, Kalatukkuliike Vainion, Helsingin Kala Oy:n ja Kalastajain Oy:n vuokrasopimuksia Verkkosaaren savustamoalueisiin päätettiin pidentää entisillä ehdoilla 31. 12. 1964 saakka. Jalokala Oy:n ja Velj. Pimiä Oy:n Verkkosaaren alueiden vuokrasopimukset päätettiin pidentää entisillä ehdoilla 31. 12. 1979 saakka (22. 2. 168 §).

Oy. Finnish Stevedores Ab:n, Oy. Stevedoring Ab:n ja Oy. Åkerman Ab:n yhteinen vuokrasopimus Länsisataman korttelista n:o 265 vuokrattuun, 2 400 m²:n suu-

ruiseen alueeseen päätettiin pidentää 1. 4. 1960—31. 3. 1965 väliseksi ajaksi 280 mk/m² perusvuokrasta indeksiehdolla (30. 3. 255 §).

Velj. Pimiä Oy:n vuokraoikeus Verkkosaaren alueeseen n:o 11 rakennuksineen päätettiin siirtää Helsingin Kalapojat J. Pyyhkäläinen -nimiselle toiminimelle (25. 4. 331 §).

Helsingin Kala Oy:n vuokrasopimusta Verkkosaaren savustamoalueisiin n:o 11 ja 13 b päätettiin pidentää entisillä ehdoilla 31. 12. 1979 saakka (19. 9. 671 §).

Kertomusvuoden aikana lautakunta teki edellä mainittujen lisäksi seuraavat vuokrasopimukset:

Vuokraaja	Alue	Pinta- ala, m ²	Vuokrakausi	Indeksilukua vas- taava perusvuokra m ² :ltä	Päätös
Oy. Henry Nielsen Ab.	Länsisataman kort- telin n:o 264 va- rastoalue f	4 059	1. 2. 1960— 31. 1. 1965	260 mk/1951=100	25. 1. 61 §
Velj. Pimiä Oy.	Verkkosaaren alue n:o 12	1 240	1. 4. 1960— 31. 12. 1979	200 mk/1951=100	22. 2. 168 §
Helsingin Romuliike Oy.	Katajanokan alue	2 000	1. 4. 1960 alk. 3 kk irtis.	280 mk/1951=100	4. 4. 287 §
Kiitolinja Oy.	Ruoholahden va- rastoalue n:o 14	2 336	1. 7. 1960— 30. 6. 1965	320 mk/1951=100	14. 6. 480 §
Oy. Kol-Hi Ab.	Länsisataman va- rastoalue n:o 254/b	1 500	1. 1. 1961 alk. 6 kk irtis.	260 mk/1951=100	5. 9. 641 §
Oy. Veho Ab.	Ruoholahden va- rastoalue n:o 37	2 603	1. 10. 1960 alk. 1 kk irtis.	200 mk/1951=100	5. 9. 643 §
Oy. Rudus Ab.	Sompasaaren hiek- kasataman alue n:o 1	7 295	1. 10. 1960— 30. 9. 1965	600 mk/1951=100	19. 9. 697 §
Suomalainen Hiili Oy.	Länsisataman va- rastoalue n:o 756/a	3 800	16. 10. 1960 alk. 6 kk irtis.	260 mk/1951=100	3. 10. 731 §
»	Länsisataman va- rastoalue n:o 755c	1 200	1. 11. 1960 alk. 6 kk irtis.	400 mk/1951=100	17. 10. 786 §
Oy. Henry Nielsen Ab.	Länsisataman va- rastoalue n:o 245/b	6 700	1. 1. 1961— 31. 12. 1965	260 mk/1951=100	28. 11. 892 §

Kertomusvuoden aikana irtisanottiin tai purettiin seuraavat vuokrasopimukset:

Vuokraaja	Alue	Vuokra- oikeus päätyy	Päätös
Oy. Telko Ab.	Länsisataman korttelin n:o 262 varastoalue	30. 6. 1960	25. 1. 59 §
Velj. Pimiä Oy.	Verkkosaaren alue	31. 3. 1960	22. 2. 168 §
Polttoaine Osuuskunta	Länsisataman hiilivarastoalue n:o 756 d	30. 9. 1960	4. 4. 315 §
Suomalainen Pursiseura	Nihtisaaren alueen osa	15. 10. 1960	25. 4. 337 §
Rake Oy.	Länsisataman varastoalue n:o V 2	31. 7. 1960	9. 5. 389 §
Oy. Victor Ek Ab.	Länsisataman kortteli n:o 755 varastoalue c	31. 10. 1960	14. 6. 459 §
Polttoaine Osuuskunta	Länsisataman kortteli n:o 756 alue dk	30. 9. 1960	27. 6. 540 §
Suomen Kiviteollisuus Oy.	Ruoholahden varastoalue n:o 19 c	31. 12. 1960	8. 8. 567 §
Oy. John Dahlberg Ab.	Länsisataman korttelin n:o 254 varastoalue	31. 12. 1960	8. 8. 569 §
Hiilentuonti Oy.	Länsisataman hiilivarastoalue M 2	31. 1. 1961	5. 9. 640 §
Oy. Mercantile Ab.	Ruoholahden varastoalue n:o 37	30. 9. 1960	5. 9. 643 §
Suomen Höyrylaiva Oy.	Katajanokan hiilivarastoalue VII	1. 4. 1961	19. 9. 666 §
Suomalainen Hiili Oy.	Länsisataman varastoalue V 5	15. 10. 1960	3. 10. 731 §

Rakennusten ja varastotilojen vuokraukset. Alinko Handels Ab:lle Katajanokan varastorakennus n:o 2:sta vuokratun varastotilan K 4 vuokrasuhde merkittiin päät-

tyneeksi 31. 12. 1959 sekä vuokrattiin sama tila Kommandiittiyhtiö Letralle 1. 1 1960 lukien entisillä vuokraehdoilla (25. 1. 33 §).

Oy. Telko Ab:lle Länsisataman varastorakennuksesta C vuokrattujen varasto-osastojen C/4, C/5 ja C/6 vuokrasuhde merkittiin päättyneeksi 30. 6. (26. 1. 59 §).

Asutushallitukselle Katajanokan huoltorakennuksesta vuokratun huoneiston vuokrasuhde merkittiin päättyneeksi 31. 3. (8. 2. 120 §).

Oy. Huolintakeskus Ab:lle Katajanokan huoltorakennuksesta vuokratun 60 m²:n suuruisen tilan vuokrasuhde merkittiin päättyväksi 1. 9. (7. 3. 211 §).

Oy. Telko Ab:lle Länsisataman varastorakennuksesta C vuokratun varasto-osaston C/6 vuokrasuhde merkittiin päättyväksi 30. 4. sekä vuokrattiin tämä osasto Oy. Beweship Ab:lle, 1. 5. lukien, irtisanomisaika 6 kk, kuukausivuokra 90 mk/m² (9. 5. 388 §). Oy. Telko Ab:lle samasta varastorakennuksesta vuokratun osaston C/3 vuokrasuhde merkittiin päättyväksi 30. 6. sekä vuokrattiin osastot C/3 ja C/4 Oy. Henry Nielsen Ab:lle 1. 7. lukien, irtisanomisaika 6 kk, kuukausivuokra 90 mk/m² (8. 8. 565 §).

John Nurminen Oy:lle päätettiin vuokrata Katajanokan huoltorakennuksesta 60 m²:n suuruinen huoneistotila 1. 9. lukien, irtisanomisaika 6 kk, kuukausivuokra 350 mk/m² (8. 8. 573 §).

Tupakkatehdas Fennialle yleisestä talletusmakasiinista vuokratun varasto-osaston AV vuokrasuhde merkittiin päättyväksi 30. 11. (14. 11. 843 §).

Laiturihuoltotoiminnasta aiheutuneet korvaukset. Laiturihuollon vastuulla olleista, puuttumaan jääneistä tai vahingoittuneista tavaroista päätettiin suorittaa tavaranomistajille korvauksia 22 tapauksessa yhteensä 330 564 mk.

Hyväksytyt piirustukset. Lautakunta hyväksyi puolestaan kertomusvuoden aikana seuraavat rakennuspiirustukset: kaasulaitoksen Sörnäisten teollisuuskortteliin n:o 252 suunnitellun vaakahuoneen (25. 1. 99 §), Vaasan Höyrymylly Oy:n Munkki-saaren vuokra-alueelle suunnitellun rehummylly- ja varastorakennuksen (25. 1. 100 §) sekä saman rakennuksen muutospiirustukset (23. 5. 417 §), Henry Nielsen Oy./Ab:n Länsisataman varatoalueelle suunnitellun uudisrakennuksen (23. 5. 422 §), Oy. Ford Ab:n Hernesaaren vuokra-alueelle suunnitellun varastorakennuksen (14. 6. 461 §), Oy. Mercantile Ab:n Ruoholahden vuokra-alueelle suunnitellun lisärakennuksen (14. 6. 462 §), Helsingin Kala Oy:n Verkkosaaren vuokra-alueelle suunnitellun jäähdyttämörakennuksen (19. 9. 671 §), Oy. Merihuolto Ab:n Länsisataman alueelle n:o 262/a suunnitellun toimistorakennuksen (19. 9. 689 §) ja Kalatukkuliike A. Vainion Verkkosaaren vuokra-alueelle n:o 10 suunnitellun savustamorakennuksen (12. 12. 943 §).

Taksojen ja maksujen muutokset ja korotukset. Koneellisten tavaransiirtolaitteiden käyttötaksa päätettiin korottaa 1. 4. lukien (7. 3. 218 §).

Kaupunginvaltuuston 9. 1. 1957 hyväksymän ja sisäasiainministeriön 14. 2. 1957 vahvistaman liikennemaksutaksan maksuja korotettiin 10 %:lla 1. 5. lukien kaupunginvaltuuston 23. 3. 1960 tekemän päätöksen ja sisäasiainministeriön 26. 4. 1960 vahvistuksen mukaisesti (7. 3. 219 §).

Laiturihuoltotaksaa päätettiin korottaa 1. 4. lukien (21. 3. 227 §) sekä lisäksi ah-
tausliikkeille maksettavan vuosilomakorvauksen nousua vastaten 1. 6. lukien (23. 5. 419 §).

Yleisen talletusmakasiinin työmaksuja päätettiin korottaa 1. 6. lukien (23. 5. 418 §).

Aluksille annetusta vedestä kannettavia maksuja päätettiin korottaa 1. 10. lukien (19. 9. 690 §).

Varastotilojen vuokrat korotettiin 1. 1. 1961 lukien seuraaviksi: Länsisataman puiset varastorakennukset B ja C 90 mk/m²/kk, Katajanokan kivirakennukset 1—3 130 mk/m²/kk, yleisen talletusvaraston kylmät varastotilat 150 mk/m²/kk sekä lämmitettävät tilat 200 mk/m²/kk (3. 10. 718 §).

Esityksiä tehtiin kaupunginhallitukselle mm. seuraavista asioista, jotka koskivat: raiteenpito-oikeuden myöntämistä Vaasan Höyrymylly Oy:lle (25. 1. 39 §); satamakahteenien palkkausta (25. 1. 42 §); Vaasan Höyrymylly Oy:n kuormaussillan rakentamista Matalasalmenkadun yli (22. 2. 167 §); liikennemaksutaksan korottamista (7. 3. 219 §); Helsinki-italin ja Kaupunkiliiton ansiomerkkien myöntämistä henkilökuntaan kuuluville (12. 3. 224 §); autokatsastuskonttorin teiden rakennustöitä Munkkisaaren ja Merisataman alueilla (4. 4. 313 §); Ruoholahden varastoalueen vuokraamiskiellon kumoamista (25. 4. 332 §); kalasataman alueen vuokran tarkistamista (25. 4. 333 §); tullilaboratorion piirustusten hyväksymistä (25. 4. 338 §); Matkustajalaiturin uudelle varastorakennukselle johtavan raiteen suunnitelman vahvistamista (9. 5. 397 §); eräitä raidejärjestelyjä Katajanokan laiturilla (9. 5. 398 §); asemakaavan muuttamista ja vahvistamista Hernesaassa sekä alueiden vuokrausta sieltä (14. 6. 460 §, 19. 9. 670 §, 12. 12. 942 §); Pasilan-Kumpulan-Sörnäisten radan rakentamista (27. 6. 498 §); Mustikkamaan sillan suunnittelua (27. 6. 523 §); Hanaaaren laiturin pohjatöitä (27. 6. 528 §); Vantaan siltojen levennystä (8. 8. 574 §); tulliselvitysajan lyhentämistä (19. 9. 662 §); veneitten talvehtimispaikkojen järjestämistä (19. 9. 684 §); Sirpalesaaren länsirannan aallonmurtajan suunnittelua (19. 9. 695 §); IV tullikamarin lisätiloja (31. 10. 823 §); väestönsuojan varauloskäytävän rakentamista satamaraidealueella Et. Rautatiekadulla (14. 11. 854 §); pitemmän vuokra-ajan myöntämistä Oy. Mercantile Ab:lle (28. 11. 891 §) ja Lauttasaaren sillan uusimista paikallisliikenteen tarpeita silmällä pitäen (12. 12. 949 §).

Lausuntoja. Kaupunginhallitukselle annettiin seuraavat lausunnot asioista, jotka koskivat: Helsingin satamien keinovalaistusta (25. 1. 44 §); Eteläsataman uuden varastorakennuksen pääpiirustusten hyväksymistä (25. 1. 45 §); Helsingfors Segelklubb -nimisen yhdistyksen laina-anomusta (25. 1. 46 §); sakko- ja viivästyskoron perimistä (25. 1. 47 §); satamalaitoksen henkilökunnan palkkauskysymyksiä (25. 1. 49 §, 22. 2. 169 §); Herttoniemen ja Laajasalon öljysatama-alueiden asemakaavoittamista (8. 2. 125 §); Rauma-Repola Oy:n valitusta tuulaakin palauttamisesta annetusta hylkäävästä päätöksestä (22. 2. 171 §); satamalaitoksen järjestämiä työttömyystöitä (22. 2. 172 §); raiteenpidosta perittäviä korvauksia (22. 2. 173 §, 30. 3. 261 §); vuosilomasijaisten vähentämiskomitean mietintöjä n:o I—II (22. 2. 175 §); lentoteitse saapuvan ulkomaisen tavaran varastointia ja tullikäsittelyä (30. 3. 251 §); eräitä vahingonkorvauksia (30. 3. 252 §, 27. 6. 524 §, 3. 10. 719 §); öljyvarastoalueiden vuokraamista Laajasalosta (30. 3. 281 §, 9. 5. 395 §); Hernesaaren liikenteen järjestelyn kustannuksia (4. 4. 290 §); paloturvallisuuskomitean II mietintöä (4. 4. 314 §); kaupungin ja tulliviranomaisten yhteistyötä satamalaitoksen laskutusmenettelyssä (25. 4. 347 §); Sörnäisten tasoylikäytä-

vän varoituslaitteiden hankkimista (14. 6. 451 §); sillan rakentamista satamaradan yli Hernesaarenkadun kohdalla (14. 6. 453 §); täytön suorittamista Jätekeskus Oy:n tontilla Toukolassa (14. 6. 456 §); katu- ja viemäritöitä v. 1961 (14. 6. 471 §); satamakonttorin henkilökunnan käyttötiloja Sörnäisten uudessa huoltorakennuksessa (14. 6. 473 §); Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualueen muodostamista (14. 6. 476 §); kalasataman siirtämistä teurastamolautakunnan hallintoon (27. 6. 499 §); talousarvion tarkistamiskomitean mietintöä (27. 6. 525 §); Ruoholahden alueen paloturvallisuutta (8. 8. 572 §); kiinteän omaisuuden tarkastajien v:n 1959 kertomusta (8. 8. 578 §); suunnittelevan työvoiman palkkausta ym. tutkivan komitean mietintöä (22. 8. 594 §); kaupungin henkilöautoilla suoritettavia sisäisiä henkilökuljetuksia (22. 8. 595 §); satamalaitoksen maksujen ja tariffien korottamista koskevaa aloitetta (22. 8. 596 §); Valkosaaren alueen vuokraamista Nyländska Jaktklubben -nimiselle yhdistykselle sekä venelaiturin rakentamista Valkosaarenkarille (22. 8. 601 §, 31. 10. 811 §); teollisuustontin vuokraamista Tuottajain Lihakeskuskunnalle (5. 9. 634 §); kaupungin hankkimaa tullilaitoksen käyttöön luovutettua irtaimistoa (5. 9. 635 §); Vartiokylän venelaituria ja pyykinpesulauttoja (5. 9. 636 §); kaupungin laitoksissa olevien sähkölaitteiden hoidon ja huollon järjestämistä (5. 9. 639 §); Länsisataman huoltorakennuksesta tullilaitoksen käyttöön luovutetun huoneiston palovahinkojen korjaamista (5. 9. 642 §); III varastorakennuksen rakentamista Katajanokalle (5. 9. 645 §); Jätkäsaareen suuntautuvan rautatieliikenteen rajoittamista ruuhka-aikoina (5. 9. 651 §); laiturihuollon yleisten määräysten muuttamista (19. 9. 663 §); ehdotusta uudeksi liikennemaksutaksaksi (19. 9. 694 §); raiteen purkamista Meritorilla (23. 9. 705 §); vesistötoimikunnan päätöstä Mustikkamaan sillan rakentamista koskevassa asiassa (3. 10. 715 §); yhtenäisen tarkastusleiman käyttöönottoa kaupungin laitoksissa (3. 10. 716 §); uuden puistoalueen perustamista Hietalahteen (3. 10. 717 §); kahvila Tuuliviirissä suoritettavia muutostöitä (3. 10. 720 §); satamarakennusosaston organisaatiota ja työvoimakysymystä (3. 10. 723 §); vapaavaraston perustamista Länsisatamaan (3. 10. 755 §); Laajasalon öljyputkiston rakentamista (17. 10. 779 §); raiteen sijoitusta Oy. Esso Ab:n vuokra-alueella Laajasalossa (17. 10. 780 §); suojapukujen luovuttamista nosturinhoitajien käytettäväksi (31. 10. 810 §); Suomalaisen Pursiseuran siirtymistä Nihtisaaresta Sirpalesaareen (31. 10. 812 §); Helsingin Moottorivenekerholle vuokrattuihin laitureihin tehtäviä muutostöitä (31. 10. 821 §); pysäköintialueen järjestämistä Katajanokalle (14. 11. 858 §); tien rakentamista Neste Oy:n vuokra-alueen eteläpuolelle Laajasalossa (28. 11. 883 §); lisäalueen vuokraamista Oy. Shell Ab:lle Laajasalosta (28. 11. 884 §); Hanasaaren voimalaitoksen 150-tonnin nosturin siirtämistä satamalautakunnan hallintoon (28. 11. 897 §).

Palkkalautakunnalle annettiin lausunto, joka koski satamarakennusosaston työsäännön luonnosta (27. 6. 535 §).

Maistraatille annettiin lausunto, joka koski bensiinisäiliön sijoittamista Oy. Ford Ab:n vuokra-alueelle Hernesaaressa (19. 9. 672 §).

Teollisuus- ja rakennustoiminta johtavalle apulaissatamainfoijungin johtajalle annettiin lausunto, joka koski siltojen suunnittelemista ja rakentamista (19. 9. 674 §).

Suomen Satamaliitolle annettiin lausunto, joka koski tutkimusta satamien kannattavuudesta (19. 9. 664 §).

Satamalaitos

Satamalaitoksen ja sen osastojen päälliköt. Satamalaitosta johti satamajohtaja Kristian Eiro ja osastopäällikköinä toimivat kansliaosastolla siht. Holger Quick 19. 5. asti, 20. 5.—30. 11. välisenä aikana vs.siht. Osmo Merimaa sekä 1. 12. lähtien siht. Sampsä Järvelä, kassa- ja tiliosastolla satamakamr. Paavo Jäntti, satamakonttorissa satamakapt. Georg Häggström, varastoimis- ja laiturihuolto-osastolla varastointitoimen joht. Tauno Teräs sekä satamarakennusosastolla satamarak.pääll. Veli Rahikainen.

Henkilökunta

Kansliaosasto. Siht. Holger Quickille myönnettiin ero virastaan 20. 5. lukien (25. 4. 360 §) ja sihteerin virkaan nimitettiin valt.maist. Sampsä Järvelä 1. 12. lukien (17. 10. 799 §).

Satamarakennusosasto. Dipl.ins. Eljas Muurinen nimitettiin 30. palkkaluokan insinööriin virkaan 1. 2. lukien (25. 1. 67 §) sekä 32. palkkaluokan insinööriin virkaan 15. 5. lukien (9. 5. 377 §). Ins. Jan Storkäll nimitettiin 27. palkkaluokan insinööriin virkaan 1. 3. lukien (8. 2. 130 §). Ins. Aake Saarinen nimitettiin 29. palkkaluokan insinööriin virkaan 1. 3. lukien (8. 2. 131 §). Ins. Heino Laurola nimitettiin 27. palkkaluokan apulaisinsinööriin virkaan 1. 11. lukien (3. 10. 757 §).

Sairauslomat. Viranhaltijoille ja työsuhteessa oleville virkasäännön mukaisia sairauslomaetuja nauttiville myönnettiin kertomusvuoden kuluessa sairauslomia 328 tapauksessa. Sairauslomapäivien lukumäärä oli 4 669, joista 3 927 päivää täysin palkkaeduin, 740 päivää 2/3 palkkaeduin sekä 2 päivää palkatta.

Henkilökunnan lukumäärä. Satamalaitoksen palveluksessa oli 31. 12. henkilökuntaa seuraavasti: virkasuhteessa olevia 588, työsuhteessa kuukausipalkkaisia 157 ja tuntipalkkaisia 475. Henkilökunta jakaantui satamalaitoksen eri osastoille seuraavasti:

	Virkasuhteessa	Työsuhteessa	
		Kuukausipalkkaisia	Tuntipalkkaisia
Kansliaosasto ¹⁾	7	—	—
Kassa- ja tiliosasto	42	—	—
Satamakonttori	36	18	—
Varastoimis- ja laiturihuolto-osasto	441	83	9
Satamarakennusosasto	62	56	466
Yhteensä	588	157	475

Henkilökunnasta oli miespuolisia 1 110 ja naispuolisia 110.

¹⁾ Satamajohtaja mukaan luettuna.

Varastorakennukset, laituripituus ym.

Eteläsataman varstorakennusten lattiapinta-ala oli kertomusvuoden päättyessä 85 060 m² ja Länsisataman varastorakennusten 42 760 m². Katajanokan II varastorakennus, lattia-alaltaan 9 860 m², valmistui toukokuussa ja ensimmäiset alukset ms. »Ragnhall» ja ms. »Herakles» purkivat rakennukseen lastinsa 16. 5. Matkustajalaiturin vanha tullikamarirakennus (varastosuojat n:ot 1—4), lattia-alaltaan 4 410 m², purettiin uuden varastosuojan tieltä. Tämän rakennustyö alkoi kesäkuussa. Rakentajana oli rakennusviraston talorakennusosasto.

Kaupungin omistamien, vähintään 2 m:n syvyisten varsinaisten meriliikennelaiturien pituus oli kertomusvuoden päättyessä 5 938 m, johon määrään ei sisälly saaristoliikennelaitureita eikä rakennustarvikkeiden yms. purkamiseen tarkoitettuja laitureita, vaikka niiden syvyys olisi yli 2 m. Kertomusvuoden aikana valmistuivat Sörnäisten sataman Parrulaituri, pituudeltaan 110 m sekä Matkustajalaiturin uudistettavana ollut osa, pituudeltaan 375 m.

Vesialueita täytettiin yhteensä 103 000 m², josta sataman varsinaisen maa-alueen lisäys oli 44 050 m².

Haarukkatrukkeja hankittiin neljä, joista kolme varastosuojissa ja yksi laiturikentillä käytettäviä.

Kertomusvuoden päättyessä satamalaitoksella oli 75 laiturinosturia, 13 auto-osturia, 48 haarukkatrukkia ja 7 vaununsiirtotraktoria.

Satamaliikenne

Kertomusvuoden talvi oli poikkeuksellisen pitkä ja ankara. Jo 10. 1. oli koko Suomenlahti jään peitossa ja 14. 1. avattiin saaristoväylä Porkkalan kautta. Maaliskuun alkupuolella oli satamaliikenne varsin hiljaista, koska Porkkalan väylänkin liikennöiminen tuotti ajoittain vaikeuksia. Satama oli Merimies-Unionin julistamassa saarrossa 1.—5. 4. välisenä aikana. Saarron päätyttyä oli satamassa ruuhkaa aina kesäkuun alkuun asti, vaikka jäättilanne oli edelleenkin vaikea. Vasta 7. 5. alkoi meriliikenne jälleen Harmajan väylän kautta.

Satamaan saapui kertomusvuoden aikana 6 849 (ed. v. 6 384) alusta, joiden nettovetomäärä oli 3 247 372 (2 990 206) rekisteritonnia, ja sieltä lähti 6 856 (6 390) alusta, joiden nettovetomäärä oli 3 244 912 (3 003 240) rekisteritonnia. Kertomusvuoden aikana saapuneiden alusten lukumäärä lisääntyi 465 aluksella ja vetomäärä 257 166 rekisteritonnilla eli 8.6 %, lähteneiden alusten lukumäärä lisääntyi 466 aluksella ja vetomäärä 241 672 rekisteritonnilla eli 8.0 %.

Helsingin satamassa käyneiden alusten luku- ja vetomäärä eri kuukausina oli seuraava:

Kuukausi	Ulkomainen merenkulku		Rannikkoliikenne		Yhteensä	
	Lukumäärä	Nettovetomäärä rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä rek. tonnia	Lukumäärä	Nettovetomäärä rek. tonnia
<i>Saapuneet alukset:</i>						
Tammikuu	183	197 858	18	10 347	201	208 205
Helmikuu	118	134 519	7	4 105	125	138 624
Maaliskuu	87	105 288	8	8 984	95	114 272
Huhtikuu	196	176 536	12	8 654	208	185 190
Toukokuu	403	317 773	307	26 311	710	344 084
Kesäkuu	413	316 149	383	27 687	796	343 836
Heinäkuu	401	391 677	625	55 229	1 026	446 906
Elokuu	384	314 113	513	44 964	897	359 077
Syyskuu	324	231 196	399	33 234	723	264 430
Lokakuu	340	241 972	558	39 223	898	281 195
Marraskuu	370	281 360	365	31 530	735	312 890
Joulukuu	286	227 943	149	20 720	435	248 663
Koko vuosi	3 505	2 936 384	3 344	310 988	6 849	3 247 372
<i>Kotipaikka:</i>						
Helsinki	865	992 070	139	42 786	1 004	1 034 856
Mualla kotimaassa	640	518 855	3 205	268 202	3 845	787 057
Ulkomailla	2 000	1 425 459	—	—	2 000	1 425 459
<i>Lähteneet alukset:</i>						
Tammikuu	172	186 532	18	10 347	190	196 879
Helmikuu	132	144 482	7	4 105	139	148 587
Maaliskuu	80	91 281	8	8 984	88	100 265
Huhtikuu	181	180 572	12	8 654	193	189 226
Toukokuu	414	324 732	307	26 311	721	351 043
Kesäkuu	412	317 773	383	27 687	795	345 460
Heinäkuu	411	390 810	625	55 229	1 036	446 039
Elokuu	386	318 280	513	44 964	899	363 244
Syyskuu	331	237 380	399	33 234	730	270 614
Lokakuu	337	240 944	558	39 223	895	280 167
Marraskuu	365	263 704	365	31 530	730	295 234
Joulukuu	291	237 434	149	20 720	440	258 154
Koko vuosi	3 512	2 933 924	3 344	310 988	6 856	3 244 912
<i>Kotipaikka:</i>						
Helsinki	865	988 555	139	42 786	1 004	1 031 341
Mualla kotimaassa	637	510 985	3 205	268 202	3 842	779 187
Ulkomailla	2 010	1 434 384	—	—	2 010	1 434 384

Ulkomainen merenkulku. Saapuneiden alusten lukumäärä oli 234 eli 7.2 % ja vetomäärä 305 704 nettorekisteritonnia eli 11.6 % suurempi kuin edellisenä vuonna sekä lähteneiden alusten lukumäärä 235 eli 7.2 % ja vetomäärä 290 210 rekisteritonnia eli 11.0 % suurempi kuin edellisenä vuonna.

Saapuneista aluksista oli suomalaisia 1 505, yhteensä 1 510 925 nettorekisteritonnia eli 51.5 % ja ulkomaisia 2 000, yhteensä 1 425 459 rekisteritonnia eli 48.5 %

ulkomaisessa merenkulussa saapuneiden alusten koko vetomäärästä. Lähteneistä aluksista oli suomalaisia 1 502, yhteensä 1 499 540 rekisteritonnia eli 51.1 % ja ulkomaisia 2 010, yhteensä 1 434 384 nettorekisteritonnia eli 48.9 % ulkomaisessa merenkulussa lähteneiden alusten koko vetomäärästä.

Rannikkoliikenne. Sekä saapuneiden että lähteneiden alusten lukumäärä oli kertomusvuonna 231 eli 7.4 % suurempi ja vetomäärä 48 538 nettorekisteritonnia eli 13.5 % pienempi kuin edellisenä vuonna.

Ulkomainen tavaraliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kertomusvuonna meritse 2 600 920 painotonna tavaraa ja lähti ulkomaille 860 688 painotonna. Koko ulkomainen tavaraliikenne oli siis 3 461 608 painotonna (ed. v. 1 951 392, 595 227 ja 2 546 619). Tuonti lisääntyi kertomusvuonna edelliseen vuoteen verraten 649 528 painotonna eli 33.3 %. Koko ulkomainen tavaraliikenne lisääntyi 914 989 painotonna eli 35.9 %, viennin lisääntyessä 265 461 painotonna eli 44.6 %.

Tuonti ja vienti jakaantuivat kertomusvuoden aikana eri kuukausien kesken seuraavasti:

Kuukausi	Tuonti painotonna	Vienti painotonna	Yhteensä painotonna
Tammikuu	189 680	50 821	240 501
Helmikuu	158 041	67 944	225 985
Maaliskuu	149 217	77 255	226 472
Huhtikuu	195 467	112 906	308 373
Toukokuu	242 166	107 759	349 925
Kesäkuu	200 009	71 191	271 200
Heinäkuu	229 685	67 639	297 324
Elokuu	216 418	60 012	276 430
Syyskuu	197 757	56 130	253 887
Lokakuu	253 047	62 234	315 281
Marraskuu	320 024	56 822	376 846
Joulukuu	249 409	69 975	319 384
Koko vuosi	2 600 920	860 688	3 461 608

Suomalaiset alukset toivat Helsinkiin ulkomailta tavaraa 1 555 165 painotonna eli 59.8 % Helsingin tuonnista ja ulkomaiset alukset 1 045 755 eli 40.2 %. Suomalaiset alukset veivät Helsingistä 386 383 painotonna eli 44.9 % Helsingin viennistä ja ulkomaiset alukset 474 305 painotonna eli 55.1 %. Koko Helsingin sataman tavaraliikenteestä tuli suomalaisten alusten osalle 1 941 548 painotonna eli 56.1 % ja ulkomaisten alusten osalle 1 520 060 painotonna eli 43.9 %. Edellisenä vuonna tuotiin suomalaisilla aluksilla tavaraa 57.2 % ja ulkomaisilla 42.8 % ja vietiin suomalaisilla aluksilla 34.4 % ja ulkomaisilla aluksilla 65.6 %, koko tavaraliikenteestä tuli suomalaisten alusten osalle 51.9 % ja ulkomaisten alusten osalle 48.1 %.

Tuontitavarat jakaantuivat v. 1960 ja 1959 seuraaviin pääryhmiin:

	1960	1959
Tavararyhmä	Painotonna	Painotonna
Kappaletavara	334 894	281 630
Metallit ja metallitavara	314 206	248 098
Vilja ja viljatuotteet	22 953	44 622
Kivihiihi ja koksi	937 858	676 776
Öljyt	606 880	362 606
Lannoitusaineet	23 716	19 728
Muu tavara	360 413	317 932
Yhteensä	2 600 920	1 951 392

Vientitavarat jakaantuivat v. 1960 ja 1959 seuraaviin pääryhmiin:

	1960	1959
Tavararyhmä	Painotonna	Painotonna
Kappaletavara	41 608	28 991
Paperi	128 969	85 315
Pahvi ja kartonki	38 259	26 568
Puuhioke ja selluloosa	91 560	30 724
Vaneri	37 355	28 849
Sahattu puutavara	234 240	224 230
Sahaamaton puutavara	185 701	89 434
Muu tavara	102 996	81 116
Yhteensä	860 688	595 227

Sahattua puutavaraa vietiin kertomusvuonna 83 657 standarttia, edellisenä vuonna 80 082 standarttia. Sahaamatonta puutavaraa vietiin kertomusvuonna 387 341 m³, edellisenä vuonna 178 074 m³. Nämä määrät sisältyvät painotonneina ilmaistuina edelläolevaan tilastoon.

Kotimainen tavaraliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kotimaasta tavaraa 868 111 painotonna ja lähti 13 390 painotonna. Koko kotimainen tavaraliikenne oli siis 881 501 painotonna (ed. v. 880 456, 4 918 ja 885 374 painotonna). Tavara-liikenne väheni edelliseen vuoteen verrattuna 3 873 painotonna eli 0.4 %.

Tavaraa saapui seuraavasti:

	1960	1959
Tavararyhmä	m ³ Painotonna	m ³ Painotonna
Sahattu puutavara	603 362	— —
Halot	12 750 7 650	14 059 6 326
Hiekka	370 155 555 236	356 468 534 702
Kalkki ja sementti	. 144 247	. 118 990
Öljyt	. 159 220	. 219 198
Kasvikset	. 295	. 44
Kalat	. 175	. 237
Muu tavara	. 926	. 959
Yhteensä	. 868 111	. 880 456

Tavaraa lähetettiin seuraavasti:

Tavararyhmä	m ³	1960	m ³	1959
		Painotonna		Painotonna
Kappaletavara	.	866	.	576
Öljyt	.	9 325	.	1 713
Sahattu puutavara	327	916	26	72
Muu sahaamaton puutavara ...	1 387	625	20	9
Hiekka	314	472	672	1 008
Muu tavara	.	1 186	.	1 540
Yhteensä		13 390	.	4 918

Ulkomaan matkustajaliikenne. Helsingin sataman kautta saapui kertomusvuonna 59 968 matkustajaa ja lähti 61 273 (ed. v. 53 002 ja 53 050).

Jäänmurtaja Otso oli kulussa kaikkiaan 851 t kulkien tänä aikana 3 655 meripe-ninkulmaa. Polttoöljyä kului 827 tn, koneöljyä 1 290 kg ja hiiliä 4 860 kg. Alus toi-mitti 301 hinausta, joista veloitettiin yhteensä 8 778 000 mk. Alus oli telakalla vuosi-korjausta varten 17. 5.—25. 5. välisenä aikana.

Satamajäänmurtaja Turso oli kulussa 1 128 t kulkien tänä aikana 3 832 meripe-ninkulmaa. Se kulutti kaasuoöljyä 214 tn ja erilaisia koneöljyjä 1 554 kg. Turso toimitti 454 hinausta, joista veloitettiin yhteensä 13 276 000 mk. Turso antoi aluk-sille 497 m³ vettä, jonka kuljetuksesta veloitettiin 700 000 mk. Alus oli telakalla 12. 5.—21. 6. välisenä aikana vuosikorjausta varten.

Satamavesipostit. Vesimittarien mukaan otettiin satamavesiposteista vettä 131 350 m³, josta 85 445 m³ myytiin aluksille, 5 745 m³ annettiin maksutta valtion jäänmurtajille, jäänmurtaja Otso käytti 340 m³ ja Turso 283 m³. Loppuosa oli hukkavettä.

Kompassien tarkistus. Kompassejaan tarkistuttamassa kävi kertomusvuonna kaikkiaan 108 alusta, joista 51 oli ollut kiinnitettynä tarkistuspoijuun ja 52 tarkistus-paalustoon. Alukset maksoivat poijun tai paaluston käytöstä yhteensä 117 500 mk.

Vuokraveneet. Purjehduskautena hyväksyttiin satama-alueella liikennöimään 36 vuokramoottorivenettä.

Nosturit. Nosturien käyttötunteja oli kaikkiaan 112 406 (ed. v. 90 206) ja tunti-määrä oli 22 200 tuntia eli 24.6 % suurempi kuin edellisenä vuonna. Katajanokan laiturin nosturien käyttötunteja oli 9 549 eli 29.7 % enemmän kuin v. 1959, Länsi-sataman (Jätkäsaari + Saukko) nosturien käyttötunteja oli 12 595 eli 28.6 % enem-män kuin edellisenä vuonna ja Hanasaaren nosturien käyttötunteja oli 534 eli 16.4 % enemmän. Matkustajalaiturin nosturien käyttötunteja oli 478 eli 4.5 % vähemmän kuin v. 1959. Eri kuukausien käyttötuntimäärät jakaantuivat seuraavasti:

Vuosi ja kuukausi	Eteläsatama		Länsisatama			Sörnäis- ten satama	Käyttö- tunteja yhteensä
	Matkustaja- laituri	Katajanokka	Jätkäsaari		Saukko		
	Kappale- tavara- nosturit 6 kpl	Kappale- tavara- nosturit 26 kpl	25-tonnin nosturi 1 kpl	Kappale- tavara- nosturit 26 kpl	Hiilinosturit 11 kpl (+3 takav.)	Hanasaari Kappale- tavara- ja hiilinosturit 2 kpl	
1960							
Tammikuu	953	3 153	59	3 453	1 112	328	9 058
Helmikuu	844	3 424	127	3 239	1 038	246	8 918
Maaliskuu	805	3 653	116	3 311	425	71	8 381
Huhtikuu	1 179	4 098	195	5 286	954	393	12 105
Toukokuu	892	5 370	186	4 357	1 080	364	12 249
Kesäkuu	775	3 850	110	3 767	915	318	9 735
Heinäkuu	599	2 856	150	3 153	637	283	7 678
Elokuu	827	2 637	60	2 764	905	280	7 473
Syyskuu	562	2 628	61	3 131	854	243	7 479
Lokakuu	771	2 914	136	3 314	1 261	331	8 727
Marraskuu	910	3 411	102	3 445	1 790	384	10 042
Joulukuu	1 080	3 718	141	3 778	1 292	552	10 561
Koko vuosi	10 197	41 712	1 443	42 998	12 263	3 793	112 406
Näistä ylityötunteja ...	1 747	6 223	412	7 474	1 597	548	18 001
1959	10 675	32 163	1 096	34 169	8 844	3 259	90 206
Näistä ylityötunteja ...	1 624	4 908	290	4 253	1 448	217	12 740

Hiilinostureilla purettujen alusten lukumäärä oli kertomusvuoden aikana 584. Aluksista purettiin 585 129 tn hiiltä ja koksia. Hiilitarhoista kuormattiin hiiltä ja koksia 16 886 tn.

Kappaletavaranostureilla purettiin tai lastattiin yhteensä 2 107 alusta, joista 958 Katajanokalla, 884 Länsisatamassa ja 265 Matkustajalaiturilla.

Autonostureiden (13 kpl) työtuntien lukumäärä oli 12 765.

Haarukkatrukkien (48 kpl) työtuntien lukumäärä oli 79 703 ja *vaununsiirottrakto-*
reiden (7 kpl) 5 502.

Varastoimis- ja laiturihuoltotoiminta

Yleiseen varastoon otettujen ja siitä annettujen tavarain määrä tonneina v. 1958—1960 selviää seuraavasta yhdistelmästä:

Vuosineljännes	1960		1959		1958	
	Otettu	Annettu	Otettu	Annettu	Otettu	Annettu
Tammi—maaliskuu	9 293	7 987	6 930	8 552	6 807	7 507
Huhti—kesäkuu	8 550	8 750	5 982	7 663	5 476	7 867
Heinä—syyskuu	6 602	8 598	5 048	6 454	7 407	8 059
Loka—joulukuu	10 439	7 421	11 476	7 732	11 141	8 661
Koko vuosi	34 884	32 756	29 436	30 401	30 831	32 094

Kertomusvuoden alkaessa oli yleisessä varastossa tavaraa 11 143 tn, joten halussa ollutta tavaraa oli yhteensä 46 027 tn. Varastosta annettiin 32 756 tn ja v:een 1961 jäi varastoon 13 271 tn. Tavaravaihto nousi kertomusvuonna 67 640 tonniin, vastaten 59 837 tn v. 1959 ja 62 925 tn v. 1958.

Yleiseen varastoon otettujen tavaraerien lukumäärä oli kertomusvuonna 8 807,

edellisenä vuonna 9 086 ja 9 722 v. 1958. Yleisestä varastosta annettujen tavaraerien lukumäärä oli vastaavasti 37 291, 40 348 ja 34 425.

Yleisen varaston tallettajille annettiin vastaanottokuitteja 8 807, edellisenä vuonna 9 086 ja 9 722 v. 1958. Talletustodistuksia warrantteineen annettiin vastaavasti 38, 48 ja 85.

Kertomusvuonna oli käytössä 6 autovaakaa. Punnitustodistuksia annettiin 94 902, edellisenä vuonna 95 578 ja 112 843 v. 1958.

Katajanokan satama-asemalle saapui maan muista satamista tullaamatonta tuontitavaraa, joka laiturihuollon toimesta purettiin satamalaitoksen makasiineihin seuraavasti:

Vuosineljännes	1960 tn	1959 tn	1958 tn
Tammi—maaliskuu	3 063	360	1 043
Huhti—kesäkuu	1 908	345	809
Heinä—syyskuu	656	428	297
Lokakuu—joulukuu	1 068	483	338
Koko vuosi	6 695	1 616	2 487

Laiturihuoltotoimintaa v. 1958—1960 valaisee seuraava taulukko:

Vuosi ja vuosineljännes	Alusten lukumäärä	Tavaralähetysten lukumäärä		Kokonaislasti tonnia	
		Kaikkiaan	Siitä laiturihuollon kautta	Kaikkiaan	Siitä laiturihuollon kautta
1960					
Tammi-maaliskuu	284	46 888	45 538	196 239	141 934
Huhti-kesäkuu	521	59 631	57 899	262 432	188 412
Heinä-syyskuu	557	50 195	48 759	207 117	135 998
Loka-joulukuu	530	59 116	57 396	249 734	171 010
Koko vuosi	1 892	215 830	209 592	915 522	637 354
1959	1 864	198 495	193 376	795 475	557 039
1958	1 633	156 003	152 446	706 929	471 051

Tullipakkahuoneen ulkopuolella toimiva vaakamestari. Tullipakkahuoneen ulkopuolella suoritettuihin tavarain punnituksiin käytettiin yhteensä 9 930 t ja tavaraa punnittiin 42 760 tn. Toimituksista vaakamestari kantoi korvauksia kaikkiaan 2 463 530 mk, mistä määrästä tuli hänen omaksi palkakseen 720 000 mk, hänen apulaistensa palkkoihin 1 394 708 mk ja muihin kustannuksiin 348 822 mk.

Satamarakennustoiminta

Toimintapiiri ja työvoima. Satamarakennusosaston varsinaisiin tehtäviin kuuluu satama-alueiden laiturien ja väylien suunnittelu, rakentaminen ja kunnossapito, satamien rakennusten kunnossapito, satamaan kuuluvien, kaupungin huolehdittavien rautateiden sekä satama-alueilla olevien katujen ja liikenneväylien rakentaminen ja kunnossapito ja näiltä alueilta vuokrattavien tonttien merkitseminen. Satamarakennusosasto suorittaa vastaavanlaisia tehtäviä myös satamaliikenteelle osit-

tain luovutetuilla alueilla sekä muuallakin kuin satama-alueilla niiden rautatieraitaiden kunnossapidon ja rakentamisen, joista huolehtiminen kuuluu kaupungille. Niinkään satamarakennusosasto suunnittelee ja rakentaa sille kuuluvat sillat sekä suoritaa toimintapiiriinsä liittyviä töitä kaupungin muiden viranomaisten ja yksityisten laskuun.

Satamarakennusosasto teki esityksen tai antoi lausunnon satamalautakunnalle 189 asiasta, joista 86 koski rakentamista tai suunnittelua, 21 vuokrausasioita tai rakennusten piirustuksia ja 82 hallinto-, henkilö- tai palkka-asioita. Satamarakennusosasto antoi lausuntoja myös muille kaupungin viranomaisille.

Henkilökuntaan kuului satamarakennuspäällikkö, yli-insinööri, kaksitoista insinööriä, arkkitehti, kolme mittausteknikkoa ja kuusi piirtäjää. Vuoden lopussa oli paitsi apulaissatamarakennuspäällikön virkaa yksi insinöörin virka avoinna. Kirjanpidosta, työntekijäin kortistosta ja muista toimistotehtävistä huolehti osaston kamreeri, seitsemän vakinaista toimistoapulaista ja yksi tilapäinen toimistoapulainen. Suoranaista työnjohtoa hoiti 32 vakinaista rakennusmestaria, ylikonemestari, kone-mestari ja keskimäärin 17 ylimääräistä rakennusmestaria. Vakinaisten työntekijäin määrä oli vuoden lopussa 466. Työntekijöistä 4 kuoli ja 26 siirtyi eläkkeelle. Vuosilomaa sai 494 työntekijää yhteensä 13 682 työpäivää. Työntekijäin sairaustapauksia oli 711 ja sairauslomapäiviä 13 578, joista 8 658 täysin ja 4 920 kahden kolmanneksen palkkaeduin.

Työttömyystöitä oli käynnissä vuoden alusta 30. 4. asti. Näissä töissä työntekijäin määrä oli vuoden alussa 129 ja enimmillään, 185, tammikuun loppupuolella.

Satamien korjaus ja kunnossapito. Määrärahoja oli talousarviossa 91.25 mmk, ylitysoikeus 2.5 mmk. Kustannukset olivat 91.25 mmk ja 2.5 mmk siirtyi v:een 1961.

Määrärahat ja niiden käyttö jakaantuivat seuraavasti: rakennuksia varten oli määrärahoja 18 mmk, ylitysoikeus oli 2.5 mmk ja menot 18 mmk; tilillä Kiinteät laitteet oli määrärahoja 60 mmk, tilillä Irtonaiset laitteet 10 mmk, tilillä Yleiset laitteet 3 mmk sekä tavarain ja uponneiden veneiden poistamiseen satama-alueelta 250 000 mk, jotka kaikki määrärahat käytettiin kokonaan.

Rakennusten korjaus ja kunnossapito kohdistui edelleenkin niiden kunnan säilyttämiseksi välttämättömiin toimenpiteisiin sekä muutoksiin. Eteläsataman III tullivarastorakennuksen hammastettu purkauslaituri levennettiin, parvekkeen kaitteet korjattiin ja laiturihuollon kanslian käytävään tehtiin tuulikaappi. Meriaseman parvekkeiden graniittiverhoukset ja portaat korjattiin, ilmanvaihtolaitteita parannettiin. Teollisuustalossa, satamarakennusosaston kirjastossa ja piirustussalissa tehtiin tarpeellisia muutostöitä. Katajanokan vientivaraston koillispuolelle sijoitettiin passintarkastamo ja tehtiin sen vaatimat muutokset. Huoltorakennuksessa uusittiin miesten saunan sisustus ja kattiloiden sisämuuraukset korjattiin. Kaupunginvaltuuston myöntämällä varoilla kunnostettiin I tullikamarin rakennuksessa laboratoriot varten tarvittavat huoneet.

Sörnäisten rautatiepistolaituri uudistettiin kokonaan ja käyttökelvottomaksi rappeutunut Neptuninkadun laituri rakennettiin uudelleen laivojen seisontapaikaksi. Tullisaarta vastapäätä oleva laituri Kulosaaressa korjattiin perusteellisesti. Jätksaaressa J-varastorakennuksen pihan aitaa siirrettiin 55 m:n pituinen osa ja korttelin n:o 262 aita korjattiin ja piikkilangoitettiin. Länsisataman, Sörnäisten ja Vallilan raiteet pidettiin kunnossa, ratapölkkyjä vaihdettiin yhteensä 2 800. Itämerenkadul-

ta entiselle metsähallituksen tontille haarautuva 282 m pitkä raide purettiin tarpeettomana. Jätkäsaaren kannaksella uusittiin täydellisesti Jätkäsaaren laiturille johtavan liikenneraiteen loppuunkulunut 130 m:n pituinen osa. Herttoniemen radalla vaihdettiin ratapölkkyjä 66 kpl, raidetta nostettiin ja tuettiin n. 3.5 km:n matkalla ja oikaistiin ja kiilattiin roudan jäljiltä 950 m, sorastukseen käytettiin 250 m³ soraa. Sivuojat puhdistettiin, ylikäytävät kunnostettiin ja Porvoontien ylikäytävä asfaltoitiin. Juurikasvaraston raide suljettiin tarpeettomana.

Venepaikkoja oli 2 147, joista 1 532 paalullisia. Käytössä oli 2 142 paikkaa, joista paalullisia 1 532.

Ketjuruoppaaja oli talven telakoituna ja huollettavana Wärtsilä-yhtymän Sörnäisten telakalla, ruoppaustyössä sitä käytettiin 9. 5.—23. 12. välisenä aikana. Mammutipumppu oli koko purjehduskauden työssä. Kauhakaivuri R2 oli koko vuoden käytössä. Siinä tehtiin pieniä korjauksia ja puomi uusittiin. Kauhakaivuri R4:llä ruopattiin koko vuoden aikana, lukuun ottamatta heinäkuuta, jolloin Valmet Oy:n telakalla suoritettiin sen vuosihuolto ja maalaus. Hinaaja H1 oli käytössä koko vuoden, paitsi heinäkuun, jolloin se vuosihuoltoa ja tarkastusta varten oli telakoituna Valmet Oy:n telakalla. Hinaaja H2:n moottori uusittiin. Alus oli talven telakoituna Sirpalesaarella. Hinaaja H3 oli talven Valmet Oy:n Suomenlinnan telakalla. Sen kylkilevyjä uusittiin vuosikorjauksen yhteydessä.

Pelastusvälineiden kunnossapito ja railojen viereisten aitojen asettaminen suoritettiin tavanomaisesti. Satamalaitoksen väyläviitat, valopoijut ja loistot huollettiin, vanhat tavaralavat korjattiin ja uusia tehtiin 100 kpl. Lasilaatikkotelineitä tehtiin 3 kpl. Suomenlinnan jäätien kantavuutta tarkkailtiin ja huolehdittiin tien käytön turvallisuudesta, jalankulkijain laudakkopolku asetettiin 14. 1. ja poistettiin 21. 4. Korkeasaaren railon silta ei ollut käytössä. Kaupunginhallituksen käyttövaroilla korjattiin perusteellisesti Luodon ravintolan laiturit, Humallahden puretun uimalan vedenalaiset tukipaalut poistettiin ja Lauttasaaren sillalla suoritettiin kuormituskokeita.

Uudisrakennukset. Määrärahoja oli talousarviossa koneellisten laitteiden 12.5 mmk:n hankintamäärärahaa ja 5 mmk:n käyttövaroja lukuun ottamatta 440 mmk, edellisiltä vuosilta siirtyi 340 575 873 mk. Käytettävissä olleista varoista, jotka olivat 780 575 873 mk, käytettiin 597 826 653 mk ja siirtyi 182 749 220 mk v:een 1961.

Määrärahat ja niiden käyttö jakautuivat seuraavasti: Laiturit, väylät, rautatiet ja kadut: määrärahat 310 mmk, siirto v:lta 1959 170 428 559 mk, menot 370 712 540 mk, v:een 1961 siirtyi 109 716 019 mk; Rakennukset: määrärahat 110 mmk, siirto v:lta 1959 157 977 264 mk, menot 216 246 256 mk, siirto v:een 1961 51 731 008 mk; Työlaivasto: määrärahat 20 mmk, siirto v:lta 1959 12 170 050 mk, menot 10 867 857 mk, v:een 1961 siirtyi 21 302 193 mk.

Laiturien, väylien, rautateiden ja katujen kustannukset jakautuivat seuraavasti:

Länsisataman laiturit, väylät, rautatiet ja kadut 101 403 366 mk; Eteläsataman rakennustyöt yhteensä 154 808 915 mk, josta Matkustajalaituri 122 855 544 mk, Eteläsataman raiteet ja kadut 4 808 927 mk ja Katajanokan laiturin rautatiet ja kadut 27 144 444 mk; Sörnäisten sataman rakennustyöt yhteensä 79 048 143 mk, josta Hanasaaren laiturit, väylä, rautatiet ja kadut 1 396 728 mk, Parrulaituri 18 642 429 mk, Sörnäisten väylä ja kadut 22 719 504 mk, Paraisten väylän syventä-

minen 24 679 605 mk sekä Sompasaaren laiturin edustan väylä 11 609 877 mk; Herttoniemen satamassa Herttoniemen länsiväylä ja raiteet 35 452 116 mk.

L a i t u r i t. Jätkäsaaren laiturin 200 m:n pituisella jatkeella v. 1959 aloitettuja töitä suoritettiin edelleen. Telinepaalutus, johon käytettiin yhteensä 485 puupalua valmistui 17. 3. ja paalutustelineet kiskotuksineen 31. 5. Taka-arkkujen perustuksen puupaalutus aloitettiin 15. 3., vuoden lopussa paaluja oli lyöty yhteensä 968. Työmaalla kokeiltiin erilaisia jatkettuja betonipaaluja tyydyttävän ratkaisun keksimiseksi varsinaisen laituritason tukipaalukselle. Betonipaalujen karkiosia valettiin 12 kpl. Laiturin edusta ruopattiin paaluvälillä 295—396 —8 m:iin, jotta ylipitkien paalujen karkiosien lyöntiä varten saataisiin tarvittava tila juntan heijarin alle. Taka-arkkujen valmistus aloitettiin Sompasaareissa 2. 11. Vuoden lopussa niitä oli valmiina ja Jätkäsaareen kuljetettuina 4 kpl.

Matkustajalaiturin joulukuussa v. 1958 aloitettuja rakennustöitä jatkettiin. Paalutus valmistui 31. 3. 1960. Silloin oli lyöty 684 paalua, joiden pituus vaihteli 15—23 m:iin. Koko laiturialueen paalutukseen käytettiin n. 7 500 paalua. Viimeiset 7 etuarkkua ja 10 taka-arkkua upotettiin kesäkuuhun mennessä. Kaikkiaan laituriin oli tarvittu 49 arkkuja. Uppovalut, yhteensä n. 3 700 m³ betonia, jotka tehtiin kaksivuorotyönä omia sekoitusasemia käyttäen, valmistuivat heinäkuussa. Kaikkiaan käytettiin laiturin uppovaluissa n. 10 400 m³ betonia. Varsinaisen laiturin kansilaa-
tan alarakenne, laudoitus- ja raudoitustyöt sekä betonointi, yhteensä 3 250 m³, suoritettiin loppuun 7. 9. mennessä. Vanhan ja uuden Matkustajalaiturin liitoskohdan laiturin ylärakenteen betonityöt ja muurikivien paikoilleen asennukset saatiin loppuun suoritetuksi 26. 11. mennessä. Suojaparrujen kiinnitys sekä viimeistelytyöt koko laiturin osuudelta valmistuivat 15. 12. Laiturin pohjoispäätä käytettiin ensimmäistä kertaa laivastovierailujen aikana elokuussa. Laiturikannen eristystyöt aloitettiin 28. 10. Vuoden loppuun mennessä oli laiturin pohjoispäältä lukien 233 m eristetty ja sepelöity. Eteläpään eristäminen siirtyi kevääseen. Laiturin pohjoispään läpi johdettu vanha, kaupungista tuleva viemäri oli uusittava noin 40 m:n matkalta.

Laiturin takakenttä vahvistettiin puupaalutuksen varaan valetulla betonilaa-
talla. Paalutukseen käytettiin n. 1 100 paalua, joiden lyönti päättyi 24. 11. Pohja-
laatta valettiin uppovaluna ostobetonia käyttäen. Valu alkoi 20. 10. ja valmistui 21. 12. Kenttä täytettiin ja tasattiin rakennusjätteillä.

Sörnäisten satamassa valmistuivat Parrulaituri ja Sompasaaren Hiekkalaituri. Sompasaaren laituria varten veistettiin 2 arkkuja ja ruopattiin arkkulaituriosaa varten 4 arkun tila. Kaupunginvaltuuston myöntämillä varoilla perattiin ja louhittiin työllisyysmäärärahoilla tehtävän Hanasaaren laiturin jatkeen perustus.

V ä y l ä t. Herttoniemen läntinen väylä ruopattiin länsi-saksalaisen urakoitsija Philipp Holzmännin toimesta 90 m leveäksi ja —9 m syväksi, ruopattu määrä oli yhteensä n. 379 000 m³. Sama yhtiö ruoppasi Eteläsataman altaan —9.5 m:n syvyyseksi, yhteensä 175 470 m³ ja Paraisten väylän Sörnäisissä —7 m:n syvyyseksi, yhteensä 124 055 m³. Matkustajalaiturin uuden laiturin edusta ruopattiin satamalaitoksen ruoppurilla —8 m, yhteensä 43 300 m³ savea ja hiekkaa. Hiekka kuljetettiin täytteeksi Hanasaaren sähkölaitoksen hiilikenttäalueelle. Sompasaaren hiekkalaiturin edusta ruopattiin Sörnäisten satamaan johtavaa väylää myöten —6.7 m syväksi, ruopattu määrä oli yhteensä 47 300 m³.

R a u t a t i e t. Jätkäsaaren kannaksella vaihdettiin kaksi risteysvaihdetta ja

raideristeys 43 kg/m kiskoista tehtyihin. Katajanokan ratapihan uusimistyöt aloitettiin ja ehdittiin purkaa vanhaa raidetta 140 m ja kaksi vaihdetta. Koilliskärjen vetoraidetta jatkettiin n. 100 m. Ratapihalaaennuksen vaatiman tilan hankkimiseksi aloitettiin kaakkoisrannan täyttötöyt kaupungista ilmaiseksi saaduilla louhoskivillä.

K a d u t, k e n t ä t j a v i e m ä r i t. Länsisatamassa jatkettiin täytteen vastaanottoa pääasiassa Majakkakadun eteläpään kohdalle. Hietalahden Sillilaiturin nupukivetty osa, 2 232 m², päällystettiin 4 cm:n paksuisella asfalttibetonilla, joten koko laiturin tuli asfaltoiduksi. Katajanokalla päällystettiin II varastorakennuksen ympäristö, yhteensä 8 157 m², 6 cm:n paksuisella tiiviillä asfalttibetonilla. Varastorakennuksen idänpuoleinen 350 m²:n suuruinen kenttä tasattiin vesisepeyksellä, samoin Mastokadun pään kohdalla oleva 590 m²:n ja Linnan- ja Kruunuvuorenkadun kulmauksessa oleva 170 m²:n suuruinen kenttä. Sörnäisissä Parrukadulla päällystettiin 6 cm:n paksuisella asfalttibetonilla 5 311 m² ja vesisepeyksellä 1 100 m². Uutta jalkakäytäväkiveä asetettiin 200 m. Verkkosaaren kärkeen johtava Savukalankadun pohjoisosa, 2 262 m², päällystettiin 4 cm:n paksuisella asfalttibetonilla.

R a k e n n u k s e t. Rakennusten kustannukset jakautuivat seuraavasti: Länsisataman satamatyöntekijäin huoltorakennus 5 633 138 mk, Matkustajalaiturin varastorakennus 102 180 985 mk, Katajanokan II varastorakennus 26 344 000 mk ja Sörnäisten satamatyöntekijäin huoltorakennus 82 088 133 mk.

Matkustajalaiturin varastorakennuksen perustuksen vanhan laiturin ulkopuolelle tuleva osa rakennettiin satamarakennusosaston omin työvoimin. Paalutus aloitettiin 14. 6. ja valmistui 21. 9., jolloin oli lyöty yhteensä 1 098 paalua. Pohjalaattaan valettiin 16. 9.—28. 10. välisenä aikana 1 391 m³ tehdasvalmisteista betonia. Vanhan laiturin maanpuolelle tulevan perustuksen osan betonipaalutuksineen valmisti urakkatyönä Oy. Yleinen Insinööritoimisto. Urakkasopimus allekirjoitettiin 30. 6. ja lopputarkastus pidettiin 14. 11. Määrärahoista siirtyi v:een 1961 sidottuna 1 915 000 mk. Varsinaisen varastorakennuksen työt aloitti rakennusviraston talorakennusosasto 13. 10. Ensimmäinen, Turun Laivatelakan valmistama puinen kattokehä saapui 29. 11. Vuoden loppuun mennessä olivat kaikki 19 kehää pystytetyt ja lattiat valetut. Katajanokan II varastorakennuksen viimeistelytöitä jatkettiin, putkijohtojen suojarakenteet valmistettiin, maalaustyöt lopetettiin ja hankittiin kalustus ja puhelinverkko. Rakennuksen vastaanottotarkastus pidettiin 5. 4. ja loppuselvitys urakoitsijan, Arvonen Oy:n, kanssa suoritettiin 20. 4. Sörnäisten huoltorakennuksen työt aloitti talorakennusosasto 1. 3. Harjannostajaiset pidettiin 10. 9. Vuoden lopussa oli tekemättä ainoastaan sisustus- ja maalaustöitä.

Työlaivastoa täydennettiin rakennuttamalla Valmet Oy:n telakalla 20 m pitkä ja 9 m leveä työproomu, jota varsinaisesti käytettäisiin juntan alusproomuna. 20 tonnin kellukenosturin rakennustyöt pantiin alulle Valmet Oy:n telakalla.

Kaupunginhallituksen käyttövaroilla hankittiin lausunto Lauttasaaren sillan uusimisesta ja tasoitettiin Merikadulta autokatsastuskonttorille johtava tie, jonka pinta oli yhteensä 6 250 m². Tie päällystettiin 2-kertaisella asfalttiemulsioimeytyksellä.

Yleiset työt. K o r j a u s j a k u n n o s s a p i t o. Määrärahoja oli talousarviossa 33 988 000 mk. Kustannukset olivat 33 986 362 mk, säästöä jäi 1 638 mk.

Määrärahat ja niiden käyttö jakaantuivat seuraavasti: Lauttasaaren sillan käyt-

tö ja korjaukset: määrärahat 4 mmk, menot 3 998 362 mk, säästö 1 638 mk; Muut sillat: määrärahat 2 mmk, jotka käytettiin kokonaan; samoin käytettiin kokonaan seuraavat määrärahat: Varasto- ja teollisuusalueiden kadut ja rautatiet sekä rantaverhoukset, 10 mmk; Veneiden kiinnityspaikat, 8 mmk; Viemärien suistojen ruoppaaminen, 2.7 mmk; Varasto- ja teollisuusalueiden viemärit, 300 000 mk; Lumenkaatopaikkojen ruoppaaminen, 1.1 mmk; Pesulauttojen korjaus ja kunnossapito, 1.2 mmk sekä Korvaus satamarakennusosaston yleiskustannuksista, 4.688 mmk.

Vantaanjoen rautatiesilta, Vantaan maantiesillan kaiteet ja Vanhan Porvoontien ja Herttoniemen radan risteyksen sillan kaiteet maalattiin. Kulosaaren Kluuvinlahden venelaituriin tehtiin 20 lisäpaikkaa. Taivallahden entisen purkausalaturin vesiliikenteen esteenä olevat kivillä täytetyt arkut poistettiin. Uusia pesulauttoja tehtiin 2 kpl.

Varasto- ja teollisuusalueen katujen ja rautateiden kunnossapito suoritettiin tavanomaisesti. Varastokadun raiteesta erkaneva 120 m:n pituinen lastausraide purettiin tarpeettomana. Sörnäisten ratapihan tulo-raiteen ulkokaarteeseen toispuolisesti kulunutta kiskoa käännettiin 400 m.

Viemärien suistoista ja lumenkaatopaikoilta ruopattiin 8 700 m³ liejua.

Uudisrakennukset. Määrärahoja oli talousarviossa 429.2 mmk. Vuodelta 1959 siirtyi 130 865 591 mk. Lauttasaaren siltatoimikunnan käytettäväksi siirrettiin Lapinlahden sillan alustavaa suunnittelua varten 4 mmk. Käytettävissä olleista varoista, jotka olivat 560 065 591 mk, käytettiin 528 142 510 mk. Rahoja palautui 19 465 663 mk ja siirtyi 12 457 418 mk v:een 1961.

Määrärahat ja niiden käyttö jakautuivat seuraavasti: Katuja ja rautateitä teollisuus- ja varastoalueille sekä rantojen järjestelyt: määrärahat 50 mmk, siirtomäärärahat 10 644 960 mk, menot 60 350 391 mk, 292 749 mk palautettiin ja 1 820 mk siirtyi v:een 1961; Sillat: määrärahat 320 mmk, siirtomäärärahat 99 172 914 mk, menot 390 mmk, 19 172 914 mk palautettiin ja 10 mmk siirtyi v:een 1961; Viemäreitä teollisuus- ja varastoalueille: määrärahat 21 047 717 mk, menot 18 592 119 mk, v:een 1961 siirtyi 2 455 598 mk; Korvaus satamarakennusosaston yleiskustannuksista: määräraha 59.2 mmk käytettiin kokonaan.

Teollisuusalueiden ja varastoalueiden katujen ja rautateiden osuus oli 30 090 136 mk, rantojen järjestelyn 30 260 255 mk.

Sörnäisten siltaa varten oli varattu 390 mmk. Määrärahoista siirtyi sidottuna v:een 1961 37 310 786 mk.

Kyläsaaren varasto- ja pienteollisuusalueella jatkettiin täytteen ottoa penkereisiin. Kyläsaarenkadun pengertämistä jatkettiin. Ruopatulla liejulla täytettyjen kortteleiden VK 681—2 pinta tasoitettiin ja vahvistettiin levittämällä niille n. 16 600 m³ soraa. Varastokadulta puretun lastausraiteen paikka päällystettiin 4 cm:n paksuisella tiiviillä asfalttibetonilla yhteensä 726 m². Herttoniemessä päällystettiin Valurinkadun 878 m²:n suuruinen länsiosa 4 cm:n paksuisella, tiiviillä asfalttibetonilla, Niittaajankadusta 915 m² ja Kaivokadusta 3 100 m² 6 cm:n paksuisella, samanlaisella päällysteellä. Lauttasaaressa päällystettiin samoin Veneentekijäntie, yhteensä 5 007 m², 4 cm:n asfaltilla. Pohjoisrannan v. 1959 kivipenkereellä levennetty osa, n. 2 100 m², tasattiin ja päällystettiin vesisepepelyksellä ja tarpeelliset viemärit jatkettiin penkereen läpi mereen. Eläintarhanlahden 200 m:n pituisen rantamuurin teko annettiin Silta ja Satama Oy:n tehtäväksi. Urakkasopimus tehtiin

16. 8. Vuoden loppuun mennessä oli muuria valmiina n. 97 m. Määrärahoista siirtyi sidottuna v:een 1961 6.4 mmk. Sörnäisten sillan maatukia varten ruopattiin n. 10 000 m³ savea. Sillan varsinaisista rakennustoista huolehti tehtävää varten asetettu rakennustoimikunta.

Haukilahdenkadun viemäriä jatkettiin 25 m ja Kotisaarenkadun viemäriä n. 40 m.

Kaupunginhallituksen käyttövaroilla jatkettiin Kulosaaren kartanon viemäriä n. 35 m rantaviivan ulkopuolelle, perattiin Vattuniemenkarin pohjoista vesialuetta purjehdusseuran ankkuripaikaksi ja rakennettiin Vartiokylään uusi pesulautta yhdysiltoineen.

Työttömyystyöt. Kertomusvuonna suoritettut työttömyystyöt ja niiden kustannukset olivat: Lauttasaaren kokoojajohto 1 434 151 mk, sähkölaitoksen Hanasaaren laiturin 104 740 831 mk, Hanasaaren laiturin pohjan perkaus 5 mmk, Kulosaaren vanhan lauttalaiturin purkaminen 300 000 mk, Sompasaari 145 mmk, Vanhankaupungin länsirannan tasoittaminen 2 mmk, Vantaan siltojen levennys 17 mmk, Kulosaaren kartanon laiturin 2 460 169 mk, yhteensä 277 935 151 mk.

Laskuun suoritettut työt. Satamalaitoksen muille osastoille suoritetuista töistä laskutettiin 283 661 mk, kaupungin muille viranomaisille suoritetuista töistä 103 001 438 mk sekä yksityisille suoritetuista töistä 3 076 611 mk, yhteensä 106 361 710 mk.

Varastois- ja laiturihuolto-osaston laskuun kaivettiin Jätkäsaaren Hietasaarenkatuun 110 m pitkä kaivanto puhelinkaapelia varten, huollettiin kuormauslavoja ja tehtiin nosturien vastapainoja. Satamakonttorin moottoriveneet huollettiin.

Rakennusviraston puhtaanapito-osastoa avustettiin lumitöissä ja vesilaitosta Suomenlinnan uuden vesijohdon laskemisessa mereen ja tehtiin tarpeelliset muutokset johtojen rantalaitteisiin. Parrukadun pohjoispäässä ja Sörnäisten ratapihalla korjattiin edellisenä vuotena tapahtuneen vesivaurion seuraukset. Laajasalon kanavan alittava vesijohto tuettiin soralla ja vahvistettiin sen suojapenkereet. Hevossalmen vesijohdon työt Laajasalossa aloitettiin 29. 12. Bensiinikadun jatkeella kaivettiin 60 m kaivantoa. Vattuniemenkadulla uusittiin vanhaa vesijohtoa 65 m:n matkalla. Vesilaitosta avustettiin myös vedenalaisten johtojen vikoja etsittäessä ja korjattaessa. Sähkölaitoksen hiilikentän laajennusta varten urakoitsija Philipp Holzmänn ruoppasi alueelta 278 884 m³ savea sekä toi tilalle 87 844 m³ Santahaminan edustalta ruopattua hiekkaa. Suvilahden jäähdytysvesikanavat puhdistettiin, Hanasaaren laiturin jatkeen takakenttä täytettiin ja Salmisaaren laiturin suojaparrusto uusittiin. Urheilu- ja retkeilytoimiston tilauksesta korjattiin Korkeasaaren lauttalaituri ja huollettiin Soutustadionin ponttoonit sekä Pihlajasaaren moottorivene.

Laitureille, silloille, rautateille ja muulle omaisuudelle aiheutuneita vaurioita korjattiin 1 221 414 mk:n arvosta. Raiteenpitojärjestelmän mukaisia kustannuksia veloitettiin tontinhaltijoilta 666 428 mk. Poliisilaitoksen veneitä telakoitiin. Kaapelitehtaan laiturin edusta luodattiin laskuun, samoin Öljynpuristamo Oy:n laiturin edusta, Merentutkimuslaitoksen mareograafin mereen johtava yhdysputki korjattiin ja puhdistettiin, Öljynpuristamon ja Kaapelitehtaan raiteet huollettiin. Yksityisten tilaamista töistä laskutettiin 1 090 433 mk.

Satamarakennusosaston hallintomenot sekä työntekijäin ja viranhaltijain erinäiset

edut. Hallintomenoihin oli talousarviossa määrärahoja 142 946 640 mk, ylitysoikeus oli 5 297 500 mk. Kustannukset olivat 141 448 500 mk, säästö 6 795 640 mk.

Hallintomenot jakautuivat seuraavasti: Vakinaiset viranhaltijat: määrärahat 64 350 820 mk, ylitysoikeus 1 932 140 mk, menot 62 188 188 mk, säästö 4 094 772 mk; Tilapäiset viranhaltijat: määrärahat 442 440 mk, ylitysoikeus 13 200 mk, menot 19 664 mk, säästö 435 976 mk; Viranhaltijain vuosilomakorvaukset: määrärahat 200 000 mk, menot 105 428 mk, säästö 94 572 mk; Viranhaltijain ylityökorvaukset: määrärahat 1 mmk, ylitysoikeus 30 000 mk, menot 526 352 mk, säästö 503 648 mk; Muut palkkamenot: määrärahat 75 mmk, ylitysoikeus 2 342 000 mk, menot 75 736 614 mk, säästö 1 605 386 mk; Huoneistomenot: määrärahat 65 640 mk, ylitysoikeus 980 160 mk, menot 1 034 860 mk, säästö 10 940 mk; Kaluston hankinta: määrärahat 138 000 mk, menot 87 654 mk, säästö 50 346 mk; määrärahat Kaluston kunnossapito 70 000 mk, Tarverahat 1 635 500 mk ja Varastoalueiden tilitysvuokrat 44 240 mk käytettiin kokonaan.

Satamarakennusosaston työntekijäin ja viranhaltijain osuus satamalaitoksen työntekijäin ja viranhaltijain erinäisistä eduista oli 27 172 839 mk ja vaatetusavusta 100 000 mk. Kurssimaksuihin käytettiin 47 500 mk satamien pääluokkaan kuuluvista satamalautakunnan ja 242 794 mk kaupunginhallituksen käyttövaroista.

Hallintomenot ja työntekijäin sekä viranhaltijain erinäiset edut olivat yhteensä 169 011 633 mk.

Satamarakennusosaston kokonaismenot ja tulot. Varojen käyttö jakautui seuraavasti:

	Vakinaiset työt mk	Työttömyys- työt mk	Kokonais- menot mk	Tilitysmak- sujen osuus mk
Omien työntekijäin palkat ja edut	308 934 315	60 708 963	369 643 278	—
Viranhaltijain ja työnjoh- don palkat	154 570 152	8 888 632	163 458 784	—
Rakennusaineet	190 539 419	37 907 915	228 447 334	171 771 433
Kuljetusvälineiden käyttö .	38 013 741	17 274 581	55 288 322	10 183 882
Urakoitsijat ja palvelukset .	792 244 206	132 026 354	924 270 560	96 347 584
Koneet, välineet ja erikois- menot	62 809 088	21 128 706	83 937 794	66 425 547
Korvaus satamarakennus- osaston yleiskustannuk- sista	63 888 000	—	63 888 000	63 888 000
Yhteensä	1 610 998 921	277 935 151	1 888 934 072	408 616 446

Rakennuskustannusindeksin v:n 1951 perusarvon mukaan laskien kokonaismenot ovat olleet:

Vuonna	1950	1951	1952	1953	1954	1955	1956	1957	1958	1959	1960
Mmk	596	789	1 596	1 562	1 296	859	1 180	1 041	1 276	960	1 548

Talousarvion mukaiset korvaukset satamarakennusosaston yleiskustannuksista olivat 63 888 000 mk. Laskuun suoritetuista töistä kertyi lisäksi 22 269 878 mk, joten yleiskustannusten korvaukset olivat kaikkiaan 86 157 878 mk. Romun myynnistä

saatiin 4 353 136 mk, varastorakennuksen purkamisesta 725 000 mk ja viemärien liittämistodistuksista 22 000 mk, joten sekalaiset tulot olivat 5 100 136 mk.

Satamalaitoksen tulot ja menot

Tulot. *Toiminnan tulos.* Satamalaitoksen bruttoveloitus kertomusvuonna oli 2 897 777 979 mk. Tulotileiltä suoritettiin menoja 259 294 540 mk, mistä ahtauskustannuksia oli 245 139 894 mk. Nettoveloitus 2 638 483 439 mk oli siten 536 227 776 mk suurempi kuin edellisenä vuonna. Satama-pääluokan menojen ollessa 1 790 303 763 mk muodostui kertomusvuoden ylijäämäksi 848 179 676 mk.

Kannanta. Kertomusvuonna kertyi maksuja kassaan 1 919 897 761 mk, posti-siirtotilille 720 090 843 mk, shekkitilille 8 854 543 mk ja tilitysteitse 82 236 880 mk. Koko kannanta oli siten 2 731 080 027 mk.

Tulojäämät ja poistot. Jäämiä oli kertomusvuoden lopussa 78 017 698 mk. Määrästä oli 77 299 457 mk kertomusvuoden ja 718 241 mk aikaisempien vuosien veloituksia. Poistoja suoritettiin 1 640 544 mk.

Laskuja oli yhteensä 777 116 kpl, joten lisäys edellisen vuoden määrään nähden oli 81 743 kpl eli 11.8 %. Tulli-ilmoituskirjoihin perustuvia veloituksia oli 412 549 kpl (v. 1959 369 091 kpl ja v. 1958 305 637 kpl) ja muita laskuja 364 567 kpl (v. 1959 326 282 kpl ja v. 1958 294 263 kpl).

Tulotilien yhdistelmä:

Tulolaji	1960 mk	1959 mk	1958 mk	1957 mk
Satamamaksut	108 201 997	98 535 896	80 404 515	75 294 329
Tuulaakimaksut	641 884 155	592 141 586	538 348 969	508 436 943
Liikennemaksut	838 599 456	625 091 963	544 417 171	558 472 235
Nosturimaksut	261 806 041	186 610 847	166 559 615	134 820 592
Varastosuojamaksut	72 172 930	72 625 970	77 969 983	96 588 693
Yleinen talletusva- rasto	68 564 171	59 528 281	52 749 014	53 935 168
Laituri- ja aluevuok- rat	223 387 324	201 649 742	201 934 481	190 117 227
Vesimaksut	10 620 476	8 077 383	8 300 785	6 383 122
Satamalaitoksen alusten tulot	22 833 000	11 998 500	14 361 850	9 500 108
Laiturihuoltotulot ...	180 608 641	125 522 493	125 717 495	145 280 295
Tulot suoritetuista töistä	32 025 151	30 177 357	24 709 544	28 220 337
Venelaituritulot	—	—	2 754 500	2 683 800
Vaakamaksut	6 656 490	6 027 935	6 160 280	6 684 140
Huoneistovuokrat ...	52 230 326	41 381 534	43 891 118	39 696 787
Korvaus satamara- kennusosaston yleiskuluista	81 057 742	22 750 044	23 405 797	58 080 141
Sekalaiset tulot	37 835 539	20 136 132	15 766 571	20 813 307
Yhteensä	2 638 483 439	2 102 255 663	1 927 451 688	1 935 007 224

Yleisten töiden osastoon kuuluvien venelaituritulojen määrä oli kertomusvuonna 2 943 400 mk.

Nettoveloitus jakautui v. 1957—1960 kuukausittain seuraavasti:

	1960 mk	1959 mk	1958 mk	1957 mk
Tammikuu	237 916 113	205 267 494	215 549 898	227 049 433
Helmikuu	166 663 959	140 585 532	124 305 039	130 578 886
Maaliskuu	179 287 550	143 897 403	134 385 105	160 308 949
Huhtikuu	249 153 862	211 054 541	181 330 287	172 980 012
Toukokuu	240 411 590	154 844 441	153 777 216	152 184 560
Kesäkuu	249 449 166	162 182 641	144 310 055	137 514 435
Heinäkuu	206 086 414	199 647 038	186 199 747	167 795 933
Elokuu	192 075 261	146 609 589	131 773 251	140 439 493
Syyskuu	229 536 694	154 591 858	155 176 783	151 923 518
Lokakuu	227 212 197	214 165 855	202 402 122	187 681 794
Marraskuu	238 869 463	184 675 142	152 846 364	154 273 808
Joulukuu	221 821 170	184 734 129	145 395 821	152 276 403
Koko vuosi	2 638 483 439	2 102 255 663	1 927 451 688	1 935 007 224

Satamamaksuja veloitettiin 108 201 997 mk, mistä ulkomaan liikenteessä olevia aluksia 97 386 422 mk ja kotimaan liikenteessä olevia aluksia 3 690 977 mk. Jäämaksuja oli 7 124 598 mk ja satamamaksupalautuksia myönnettiin 5 774 591 mk.

Ulkomaista liikennettä harjoittavien alusten satamamaksut jakaantuivat alusten kotipaikan mukaan seuraavasti:

Helsinkiläiset alukset mk	Muut suoma- laiset alukset mk	Ulkomaiset alukset mk	Yhteensä mk
33 038 184	15 939 510	48 408 728	97 386 422

Tuulaakituloutus oli kertomusvuonna 641 884 155 mk. Siitä oli tuontituulaakia 641 823 558 mk ja vientituulaakia 60 597 mk. Helsinkiin tuoduista tavaroista saatiin tuontituulaakia 624 334 837 mk ja sisämaan kaupunkien tilittämistä tavaroista, jotka Helsingin kautta tuotuina oli tullattu ko. kaupungeissa, 17 488 721 mk. Tuulaakia palautettiin 1 433 548 mk.

Sisämaan kaupunkien tilittämät tuulaakimaksut jakaantuivat seuraavasti:

	Mk		Mk
Hämeenlinna	3 001 563	Lahti	6 176 760
Jyväskylä	1 025 385	Tampere	7 285 013
		Yhteensä	17 488 721

Liikennemaksuja oli kaikkiaan 838 599 456 mk, mistä tuontiliikennemaksua 720 272 738 mk, vientiliikennemaksua 95 692 011 mk ja liikennemaksua kotimaan paikkakunnilta saapuneista tavaroista 22 634 707 mk. Tuontiliikennemaksuista oli

13 063 477 mk muiden kaupunkien Helsingille tilittämiä 30 %:n liikennemaksuja ja muille kaupungeille tilitettiin niille kuuluvia 30 %:n liikennemaksuja 2 216 618 mk. Liikennemaksuja palautettiin 1 154 525 mk.

Muiden kaupunkien Helsingille suorittamat liikennemaksumäärät jakaantuivat seuraavasti:

	Mk		Mk
Hanko	455 893	Pietarsaari	393 406
Hämeenlinna	1 723 050	Pori	447 552
Joensuu	8 380	Porvoo	228 295
Jyväskylä	612 980	Raahe	29 840
Kokkola	371 071	Rauma	273 662
Kotka	804 414	Savonlinna	139 828
Lahti	2 514 443	Tampere	2 456 124
Loviisa	55 338	Turku	1 678 850
Mikkeli	64 361	Vaasa	805 990
		Yhteensä 13 063 477	

Koneellisten tavaransiirtolaitteiden maksuja veloitettiin 261 806 041 mk veloituksen jakaantuessa eri koneellisten laitteiden käytöstä seuraavasti: kappaletavarano-
sturit 123 185 554 mk, Saukon hiilinosturit 53 498 885 mk, Hanasaaren joukko- ja
kappaletavarano-
sturit 18 353 927 mk, autonosturit 16 765 520 mk, trukit 47 240 665
mk ja traktorit 2 761 490 mk.

Varastosuojamaksuja veloitettiin 72 172 930 mk, mistä sopimuksilla vuokrattujen
varastotilojen vuokrat tekivät 18 975 947 mk ja paikanvuokrat 53 196 983 mk.

Yleisen talletusvaraston vuokria oli 68 564 171 mk, mistä 23 901 840 mk veloitet-
tiin Länsisataman talletusvarastossa ja 44 662 331 mk Katajanokan talletusvaras-
tossa.

Laituri- ja aluevuokria veloitettiin 223 387 324 mk, mistä määrästä 33 162 649 mk
oli laitureille varastoitujen tavarain vuokria ja 190 224 675 mk varastoalueiden vuok-
ria.

Laiturihuoltomaksujen bruttomäärä oli 426 069 241 mk. Kun ahtaajille menevät
kustannukset 236 882 984 mk, tullivalvontakustannukset 8 046 990 mk, transito-
korvaukset 209 920 mk ja palautukset 320 706 mk otetaan huomioon, jää nettoveloi-
tukseksi 180 608 641 mk.

Tuloja yleisessä talletusvarastossa suoritetuista töistä oli 32 025 151 mk, josta
14 556 817 mk veloitettiin Länsisatamassa ja 17 468 334 mk Katajanokalla.

Huoneistovuokria veloitettiin 52 230 326 mk, mistä määrästä 36 790 240 mk oli
tullin ja omassa käytössä olevien huonetilojen tilitysvuokria. Rahallinen tulo oli
siten 15 440 086 mk.

Korvaus satamarakennusosaston yleiskustannuksista oli 81 057 742 mk. Siitä oli
tilitystuloja 63 888 000 mk ja korvauksia tilaustöistä 17 169 742 mk.

Sekalaisia tuloja oli 37 835 539 mk, mistä tilitystulot olivat 28 009 568 mk ja rahallinen tulo 9 825 971 mk. Tilitystuloista muodosti tullaustoimistojen siivous 3 420 000 mk, korvaus tullauksessa käytettäväksi asetetusta kalustosta 5 480 000 mk ja konttokuranttikorko 19 109 568 mk. Rahatuloja saatiin myydystä omaisuudesta 9 660 287 mk, viivästyskoroista ja perimispalkkioista 47 579 mk, viemäritodistuksista 19 500 mk, puhelinmaksuista 87 720 mk ja taksoista ym. 10 885 mk.

Muut tulot. Yllämainittujen tulojen lisäksi tuloutettiin vesimaksuja 10 620 476 mk, satamalaitoksen alusten palveluksista 22 833 000 mk ja vaakamaksuja 6 656 490 mk.

M e n o t. Satamalaitoksen menot talousarvion mukaan jakaantuivat varsinaisiin menoihin ja pääomamenoihin. Varsinaisiin menoihin kuului: 1) satamalaitoksen huolehdittavana olevat yleiset työt, joihin kuului eräiden siltojen, varasto- ja teollisuusalueiden katujen ja rautateiden, viemärien, veneiden kiinnityspaikkojen ja pesulauttojen korjaus ja kunnossapito sekä viemärien suistojen ja lumenkaatopaikkojen ruoppaaminen; 2) varsinaiset satamamenot käsittäen koko satamien pääluokan, jonka pääasialliset menoerät olivat satamien hallinto, liikenne, korjaus ja kunnossapito sekä yhteiset sekalaiset menot. Pääomamenoihin kuuluivat: 1) satamien uudisrakennusten ja -töiden sekä hankintain aiheuttamat menot käsittäen tuloa tuottavien pääomamenojen pääluokan II luvun, johon kuuluu satamien laiturit, väylät, rautatiet ja kadut, rakennukset, koneelliset laitteet sekä työlaivasto ja kalusto; 2) eräät yleisten uudisrakennusten ja -töiden menot, jotka kuuluvat tuloa tuottamattomien pääomamenojen pääluokkaan käsittäen eräitä varasto- ja teollisuusalueille rakennettavia katuja, rautateitä, viemäreitä ja aallonmurtaajia sekä siltarakennustöitä.

Varsinaisia menoja varten oli talousarvion Satamat-pääluokassa määrärahoja yhteensä 1 759 944 293 mk ja lisämäärärahoja saatiin 5 325 244 mk, joten määrärahoja oli käytettävissä kaikkiaan 1 765 269 537 mk. Tilivuoden menoja oli 1 790 303 763 mk (ed. v. 1 643 849 931) sekä lisäksi siirrettiin seuraavaan vuoteen 2.5 mmk, joten ylitys oli 27 534 226 mk. Tämä ylitys muodostui siten, että tilejä ylitettiin 54 550 687 mk menosäästöjen määrän ollessa 27 016 461 mk. Yleisten töiden pääluokkaan kuuluvia määrärahoja oli yhteensä 33 988 000 mk, josta käytettiin 33 986 362 mk. Säästöä syntyi siten 1 638 mk.

Sataman uudisrakennuksia ja -töitä sekä -hankintoja varten myönnettyjä pääomamäärärahoja siirtyi v:lta 1959 455 272 302 mk ja kertomusvuoden määrärahat olivat 457.5 mmk. Varoja oli siten käytettävissä yhteensä 912 772 302 mk. Menoja suoritettiin 677 023 350 mk, joten v:een 1961 käytettäväksi siirtyi varoja 235 748 952 mk.

Yleisiä uudisrakennuksia ja -töitä varten myönnettyjä pääomamäärärahoja siirtyi v:lta 1959 130 865 591 mk ja kertomusvuoden määrärahoja oli 429.2 mmk. Menoja suoritettiin 484 431 724 mk, joten v:een 1961 siirtyi 56 168 204 mk ja määrärahoja palautettiin 19 465 663 mk.

Käyttöomaisuus. Sataman käyttöomaisuuden arvo oli vuoden alussa 7 103 462 156 mk ja vuoden lopussa 7 614 801 765 mk. Pääoman lisäys oli siten 511 339 609 mk. Poistoja suoritettiin 227 138 410 mk ja käyttöomaisuudesta maksettiin korkoa 424 972 629 mk.

Satamalaitoksen käyttöomaisuus laaturyhmittäin:

	Mk
Maa- ja vesiomaisuus	964 819 213
Laiturit ja tihtaalit	2 253 994 661
Kiinteät laitteet	1 222 539 988
Alukset ja veneet	67 659 255
Rakennukset	2 881 463 680
Irtaimisto	132 957 789
Autot, trukit ja autonosturit	85 002 179
Puhelinosuudet	6 365 000
Yhteensä	7 614 801 765

Palkat. Kertomusvuonna maksetut palkat, joiden yhteissumma oli 869 005 149 mk, jakaantuivat seuraavasti: vakinaiset viranhaltijat 219 748 628 mk, tilapäiset viranhaltijat 186 750 825 mk, viranhaltijain vuosilomakustannukset 4 712 686 mk, viranhaltijain sairauslomapalkat 500 285 mk, ylityökorvaukset 48 533 425 mk, työsuhteessa olevien kuukausipalkat 87 181 160 mk, työsuhteessa olevien tuntipalkat 268 767 143 mk sekä työsuhteessa olevien vuosiloma- ja sairausajan palkat 52 810 997 mk.
